

Dagens frågor

Skattekompromissen

Landets statsminister har trätt fram ur skattekompromissandets rökiga lokaler och förklarat att han uppnått "peace in our time". Enligt bulletinerna från budgetdepartementet skall 90% av löntagarna tjäna på skattekompromissen som innebär en skattehöjning på närmare 10 miljarder kronor för den kommande treårs-perioden! Kan man förmoda att det är fråga om en sk fällinare av samma typ som kärnkrafts-avvecklingen. Kärnkrafts-avveckling innebär att man bygger nya kärnkraftsreaktorer. Bevarad avdragsrätt innebär att avdragseffekten upp till halveras. Och skattesänkningen innebär att skatterna höjs med närmare 10 miljarder kronor.

De enda som tror på regeringens glädjekalkyler är förmodligen regeringsledamöterna själva. Det skall bli spännande att se presentationen av regeringens reviderade finansplan till våren. I denna skall nämligen anges förväntad inflation för det första av kompromissåren. Det vill nog till för att få ekonomidepartementets ekonomer att spå en inflation på 5,5%. Men det blir de så illa tvungna att göra. För blir inflationen högre än så, faller skattekompromissen ihop som det korthus den är.

Psalmkommittén

Sedan 1969 har en kommitté arbetat med att revidera den svenska psalmboken. Nyligen har den redovisat sina hittills nådda

resultat i ett utförligt betänkande. Kommittén menar, att ett antal av psalmerna i 1937 års psalmbok bör utgå. I de flesta fall har den väl rätt. Andra fall är kontroversiella, eftersom vissa psalmer kanske är mer lästa än kommittén tror. Att psalmboken också är en andaktsbok har den tyvärr inte fäst stor vikt vid.

Kommittén lägger fram förslag till nya psalmer. Om dessa blir det säkert diskussion. En sådan bör även omfatta kommitténs bearbetningar av äldre psalmer – den meddelar att ytterligare ett hundratal är under bearbetning, men det hela beräknas vara färdigt till 1984. Innan dess bör andra instanser beredas tillfälle att studera vad kommittén hittills utträttat på detta område, så att inte ett kyrkomöte och särskilt kyrkfolket en gång i framtiden blir tagna med överraskning.

Att verbens pluralformer i princip försvinner och att mer eller mindre föråldrade ord ändras är inget att säga om. Där emot kan mycket sägas om vissa textbearbetningar, som förändrar innehåll och mening i gamla psalmer men samtidigt ger sig ut för att vara vad de inte längre är, nämligen psalmer av Spegel eller Kolmodin eller andra. En flitigt använd bearbetare, Britt G Hallqvist, är föredömligt skicklig i att underordna sig det verk hon arbetar med, och det visar sig att mycket gott kan komma fram på det viset. En annan, Olov Hartman, skriver hänsynslöst in sin egen teologi i andras psalmer. Mellan dessa två ytterligheter finns flera goda medarbetare, men helheten har blivit brokig.

Varför så är, får man nu veta. Kommittén talar om att "det slutliga avgörandet har i de allra flesta fall legat hos dem (bearbetarna) själva. De har också hävdat att de har det stilistiska ansvaret för utformningen av texten. Kommittén har funnit detta rimligt." I några fall, då en bearbetning blivit alltför orimlig även för kommittén, har den låtit en annan författare lägga fram sin version, men kommittén har inte velat ta ställning. Den har överlåtit åt andra att välja mellan det bättre och det dåliga. Den har med andra ord gett upp kontrollen över vad den satts att utföra.

Det finns drastiska exempel på vart denna efterlåtenhet kan leda. Wallin skrev på ett ställe (424:6) Så skola vi stärkas att hålla hans bud/ och vaka och tåligen lida. Ordet *vaka* är vaksamheten mot det onda eller inför domen (Matt 24: 42 ff). Bearbetaren skriver: och vaka med alla som lider. Han vill få oss alla till nattsköterskor. Kommittén har inte reagerat.

Samma psalm 424 får fö också utstå att vers 7, som ordagrant bygger på Jesu liknelse i Matt 25: 14 ff, helt skrivits om. Av en kommentar framgår, att liknelsen ogillas av bearbetaren och inte stämmer med hans teologi. Till dennes särprägel hör också att han här och annorstädes undviker ordet fädernesland. Alltså: när i en av psalmbokens ståtligaste verser läses När vi skola hem till vårt fädernesland/ och skiljas vid detta elände, skriver bearbetaren förnöjd Och när vi skall hem till sällhetens land/ så fjärran från dödsskuggans länder. Intet ont om Frälsningsarmén, men denna

stilblandning i en psalm som Den signade dag är dock sällsynt olämplig.

Det "stilistiska ansvar", som bearbetarna tagit på sig, framträder i sådana exempel i fullt ljus. Vad beträffar kommittén, har denna tydligen trott sig kunna ge ut en antologi i stället för en psalmbok. Ju förr kyrkomötet uppmärksammar den saken, desto bättre.

Reagan och Thatcher

Såväl president Reagan som premiärminister Thatcher har uppenbara problem i sin ekonomiska politik. "Vad var det vi sa" – sägarna gör sig redo. Längtansfullt ser man fram emot det ögonblick då man skall kunna säga att monetarism och utbudsekonomi har havererat. Det finns all anledning att stämma till eftertanke på förhand. Regeringarna såväl i USA som England möter förvisso problem. Dessa kan dock knappast sägas vara utslag för att en restriktiv offentlig utgiftspolitik skulle vara fel recept för en sjuk ekonomi. Vad som visas såväl i USA som England är snarare att patienten ogärna tar medicinen.

President Reagan och premiärminister Thatcher kan kritiseras för att de ställt förhoppningarna för högt och att de skönmålat den egna politiken. När överdrivna förväntningar inte infrias återfaller detta tyvärr på den politik som inte fullt ut kunnat drivas. Ett växande budgetunderskott – som primärt inte beror på skattesänkningar – är knappast något utslag av att

den offentliga sektorns omfattning skulle vara problemfri. Den engelska ekonomins tämligen snabbt expanderande offentliga sektor – så är det faktiskt – kan knappast heller sägas visa att sociala problem löses genom ökade offentliga utgifter.

Vi kommer att få genomlida en period av dryga – för att inte säga dumdryga – kommentarer av våra vanligaste tyckare i massmedia på temat att den liberala ekonomins krisrecept är verkningslösa. Men tröst kommer att kunna hämtas i Frankrike. Problemen på kort sikt i USA och England kommer att följas av problem på lång sikt i Frankrike. Och där härskar sannerligen inte liberala idéer.

Skattemoralens dödgrävare

Missnöjet med de höga skatterna, speciellt inkomstskatterna, är notoriskt väl spritt i vårt land. Någon sorts politiska grannlaghetsskäl gör att många, i synnerhet missnöjda på vänsterkanten, drar sig för att klaga direkt på skattelagarnas innehåll, på skatternas höjd; sådant anses liksom inte riktigt fint, och man finner det mera taktfullt att kritisera dem som sköter skatterna, skatteverket, taxeringsintendenten, taxeringsnämnder etc.

Här skall inte beröras de smärre jämkningar i vårt skattesystem, som ”den underbara nattens” aktörer nyligen producerat, istället skall uppmärksamheten fästas på ett bestående missförhållande, som inte kan avlägsnas med några spridda riksdagsbeslut, nämligen den dåliga skattemoralen i vårt land. Aktuell belysning av

detta ämne har nyligen lämnats av Gustaf Petrén i en skrift. Petrén menar, att den strävan till ekonomisk utjämning mellan medborgarna, som legat under de sista årtiondenas politik, drivits på tok för långt och som konsekvens fått allehanda, ofta framgångsrika, försök från vanligt folk att undandraga sig utjämningsåtgärderna, att slippa ifrån dessa successiva skatthöjningar och nya avgifter.

De allra flesta företar eller söker företa olika slags manövrer för att minska eller undgå skatter. I flertalet fall gäller det kanske små belopp, men den samlade ekonomiska effekten blir betydande, enligt Petrén sannolikt något tiotal procent av brutonationalprodukten. En följd av för höga skatter och för höga avgifter på arbetsprestationer blir uppkomsten av en svart marknad. Allvarliga påfrestningar uppstår till följd av allt detta för rättsordningen i dess helhet.

Det är ett sympatiskt drag i vår samhällsdebatt att alla försöker tala vänligt om politiska motståndare när dessa drar sig tillbaka. Härav har också avgångna eller avgående ledare på den socialistiska sidan profiterat: högskattesystemets skapare Ernst Wigfors fick allmänt erkännande för sin humana personlighet, Gunnar Sträng – på väg ut – beröms för gott humör och gott praktiskt handlag. I sanningens namn bör det ändå sägas, att de är socialdemokratins ekonomiministrar som reellt är ansvariga för högskatterna och högavgifternas olyckliga överdrift och därigenom lagt grunden till den dåliga skattemoralen.